

Κείμενο

[Ο εργαζόμενος του μέλλοντος]

Στο πλαίσιο των ραγδαίων εξελίξεων της τεχνολογίας και των αναγκών της αγοράς εργασίας προβλέπονται συνεχείς αλλαγές και μετεξελίξεις στο είδος και στη μορφή των επαγγελματών και ειδικοτήτων. Το φαινόμενο της «μετακυλιόμενης ζήτησης», όπως είναι γνωστό στη θεωρία της οικονομικής της εργασίας, προβλέπεται να ενταθεί και να επεκταθεί περαιτέρω. Ως αποτέλεσμα, οι εργαζόμενοι συχνά πυκνά θα αλλάζουν επάγγελμα, που μπορεί να είναι συναφές με αυτό που ασκούσαν στο παρελθόν ή και εντελώς διαφορετικό. Αν κατά την τρέχουσα εποχή υπολογίζεται ότι ένας εργαζόμενος αλλάζει κατά μέσο όρο δέκα επαγγέλματα στο σύνολο της εργασιακής του ζωής, στον εικοστό πρώτο αιώνα αυτό προβλέπεται να πολλαπλασιαστεί, να φτάσει μέχρι και τις 20-30 μετεξελίξεις του είδους εργασίας, ώστε να διατηρηθεί η απασχολησιμότητά του.

Ακόμη, η εβδομαδιαία διάρκεια και ο χρόνος εργασίας προβλέπεται να μειωθούν ριζικά. Αυτό, όμως, δεν μπορεί να συμβεί μεμονωμένα σε μια χώρα, αλλά νομοτελειακά θα προέλθει από μια ολότητα ανεπτυγμένων κρατών. Ένας τέτοιος ρόλος, λοιπόν, φαίνεται να πέφτει κυρίως στους κραταιούς ώμους της μητρόπολης της παγκοσμιοποίησης, των ΗΠΑ, και κατά δεύτερο λόγο στις ισχυρές βορειοευρωπαϊκές χώρες. Κι αυτό γιατί, αν μειωθούν οι ώρες εργασίας σε πρώτη φάση στις **αδύναμες οικονομικά χώρες**, αυτό προοιωνίζεται δυσάρεστες προοπτικές για την ανταγωνιστικότητά τους με ανάλογες επιπτώσεις στην απασχόληση.

Επίσης, η εργασία στον εικοστό πρώτο αιώνα, όσον αφορά πάντοτε τον ανεπτυγμένο κόσμο, θα παρέχεται σε μεγάλη έκταση με χαρακτηριστικό της γνώρισμα τα **ελαστικά ωράρια**, που θα κατανέμονται κατά περίπτωση σε ετήσια, μηνιαία και εβδομαδιαία βάση. Μια μορφή τέτοιας εξέλιξης είναι η εργασία σε εξαμηνιαία περίπου βάση, κάτι που ήδη ισχύει σε αμιγώς τουριστικές περιοχές της χώρας μας. Εξάλλου, η εβδομάδα των τεσσάρων ή και των τριών ημερών αποτελεί μια βιώσιμη λύση που θα δώσει μερική απάντηση στο πρόβλημα της **συρρίκνωσης των θέσεων εργασίας** και της ανεργίας. Σε γενικές γραμμές προβλέπεται ριζική μείωση του συνολικού χρόνου εργασίας και επιμερισμός του σε μεγαλύτερο αριθμό εργαζομένων. Η εξέλιξη αυτή, όμως, σημαίνει ότι θα υπάρξει σοβαρή αύξηση του χρόνου για ανάπαυση, ψυχαγωγία και ανάπτυξη πολιτιστικών δραστηριοτήτων, καθώς και για τον εθελοντισμό. Όπως υποστηρίζει ο Τζέρεμυ Ρίφκιν στο κλασικό πλέον έργο του «Το τέλος της εργασίας», ο εθελοντισμός θα αποτελέσει έναν βασικό τομέα εργασιακής δραστηριότητας που θα συμπληρώνει τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα εργασίας. Ήδη η δραστηριότητα αυτή αναπτύσσεται δυναμικά στις ΗΠΑ και σε χώρες της Ευρώπης.

Τέλος, η **τηλεργασία**, η εργασία δηλαδή από απόσταση, αποτελεί έναν σημαντικότατο καινούριο παράγοντα που θα ανατρέψει πολλές από τις κατεστημένες δομές των εργασιακών σχέσεων. Η αυτοαπασχόληση, η απασχόληση στο σπίτι ή από απόσταση με ελαστικό ωράριο, θα αναπτυχθεί παράλληλα με την επέκταση της συναφούς τεχνολογίας της τηλεματικής και θα επιφέρει **καταλυτικές αλλαγές** όχι μόνο στον χώρο της εργασίας, αλλά και στις δομές της αστικής κοινωνίας. Απομακρυσμένες, απομονωμένες και υπό εγκατάλειψη περιοχές, οι οποίες ειδικά στη χώρα μας αποτελούν συνήθεις περιπτώσεις, είναι πολύ πιθανό πλέον να αποκτήσουν νέα δυναμική, εργασιακή και οικονομική υπόσταση. Η φυγή από τα γκέτο των μεγαλουπόλεων και η αναζωογόνηση της περιφέρειας και ιδίως της λεγόμενης «άγονης γραμμής» αποτελεί μια εξέχουσα και εξαιρετική προοπτική του μέλλοντος. Ένα σοβαρό ποσοστό της συνολικής απασχόλησης της τάξης του 20-30% ή και περισσότερο στο απώτερο μέλλον, θα εργάζεται με αυτόν τον τρόπο.

Θ. Κατσανέβας (2002). *Επαγγέλματα του μέλλοντος και του παρελθόντος. Προοπτικές επαγγελμάτων στην Ελλάδα και στις δεκατρείς περιφέρειές της και επαγγελματικός προσανατολισμός*. Αθήνα: Πατάκης, 81-82 (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A. (Μονάδες 20)

A. Να αποδώσετε περιληπτικά το κείμενο (80 - 100 λέξεις).

(μονάδες 20)

B. (Μονάδες 15)

B1. Ποιες είναι οι αλλαγές, σύμφωνα με τον συγγραφέα, που θα επιφέρει η τηλεργασία στο χώρο της εργασίας και στις δομές της αστικής κοινωνίας; Να απαντήσετε σε μία παράγραφο 60-80 λέξεων.

(μονάδες 10)

B2.α. Με ποιον τρόπο αναπτύσσεται η τελευταία παράγραφος (Τέλος, η τηλεργασία,...με αυτόν τον τρόπο) του κειμένου;

(μονάδες 2)

B2.β. Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

(μονάδες 3)

Γ. (Μονάδες 15)

- Γ1.** Να δημιουργήσετε από μία πρόταση με καθεμιά από τις ακόλουθες λέξεις/φράσεις του κειμένου με **έντονη γραφή**: **αδύναμες οικονομικά χώρες, ελαστικά ωράρια, συρρίκνωσης των θέσεων εργασίας, τηλεργασία, καταλυτικές αλλαγές**. Φροντίστε, ώστε μέσα από την πρόταση να γίνεται φανερή η σημασία της κάθε φράσης.

(μονάδες 10)

- Γ2.α.** «Εξάλλου, η εβδομάδα των τεσσάρων ή και των τριών ημερών αποτελεί μια βιώσιμη λύση που θα δώσει μερική απάντηση στο πρόβλημα της συρρίκνωσης των θέσεων εργασίας και της ανεργίας»:

Στην παραπάνω περίοδο λόγου ο συγγραφέας χρησιμοποιεί μια αναφορική πρόταση. Να την εντοπίσετε και να την χαρακτηρίσετε είτε ως προσδιοριστική είτε ως παραθετική με βάση τις πληροφορίες που περιέχει για τον προσδιοριζόμενο όρο.

(μονάδες 2)

- Γ2. β.** Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

(μονάδες 3)